

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. Fylke: Nordland
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: Bindal
 Emne: Transport av høy Bygdelag: Vassbygda.
 Oppskr. av: Ingvald Wærstad Gard:
 (adresse): Lande G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

En del har jeg sett , og ellers talt med mange .

SVAR

1. På mindre gårder bærer eller drar folk inn høiet .

Her er brukelig å slå i utmarken . I fjor stakk en mann sig ihjel med ljåen da de skulle gå hjem fra utslåtten . De bruker å bære ljåen med feste i hånden og odden opp over skulderen . Mannen gled og skulle støtte sig med den hånden han bar ljåen i. Han fikk da ljåen i brystet og døde straks .

En som ikke har hest får leid kjerer . Enkelte nytter vinterføre .

2) Til stakken eller utlœa bærer de høiet , på de små brukene . De bruker ofte en topp å bære i .

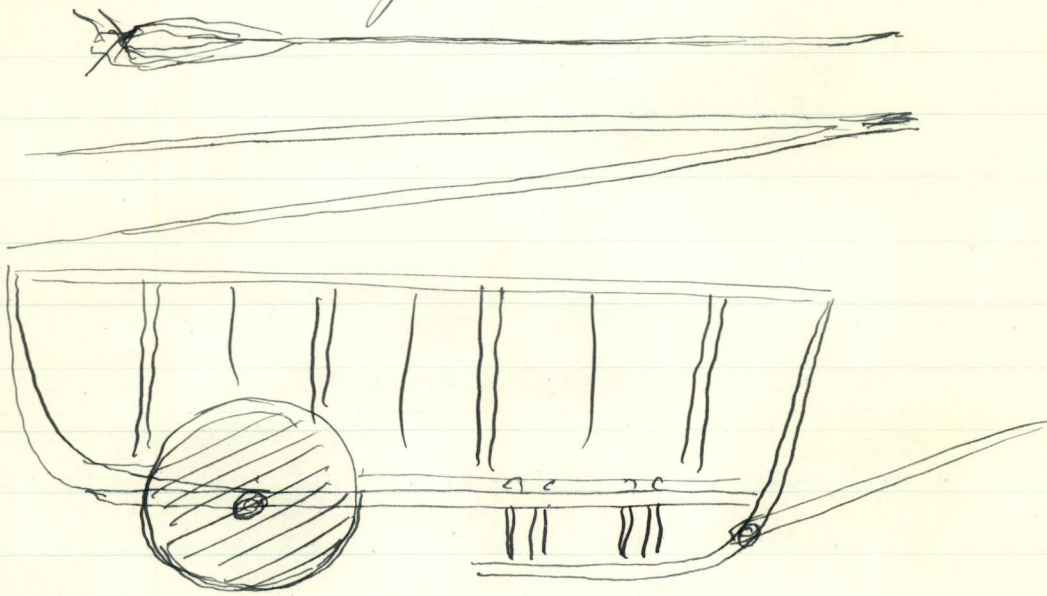
I toppen av kvisten lar de grenene være igjen . Disse knytes sammen og når høiet er lagt i tres tykken- den i gjennom og børen tas på ryggen . En slik topp kalles " sprauti " .(ein). De sier: " å bæra i sprauti " . Høimeis blir også brukt . Bæreren får hjelp med å få børen på . Hjelperen står bak .

I brattlend land bruker man ta to små trær med kvistene på og lesse på og dra.

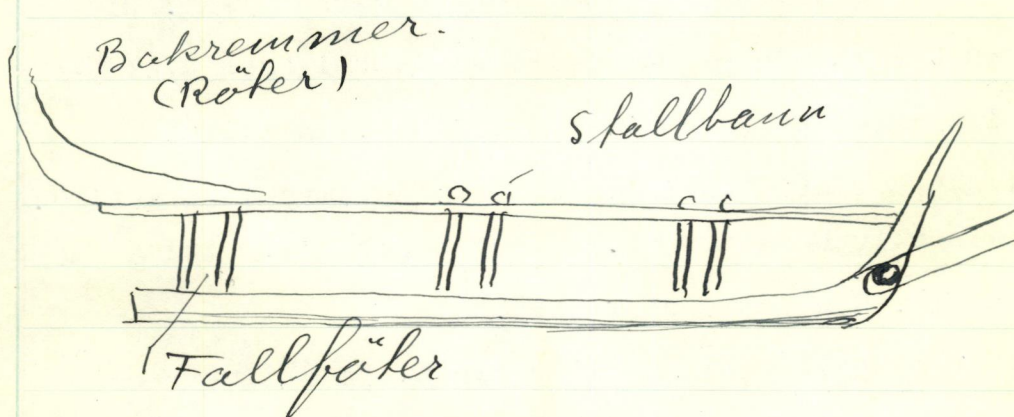
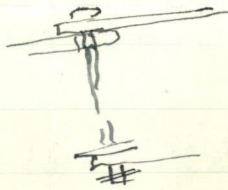
To staurer bundet sammen med nett blir også brukt til å bære på . Snorsekk brukes . Man har ca.

4 toms masker . Sekken kaller de togsekk " . Det vanlige materialet er hamp . Trillebøren har jeg ikke sett brukt til høifraktning her .

Språuti

Hjulslede. Skjækene
var festet på ett rændt
brædykke som gik
gjennem meiene.

Stallbannene blev kilet
fast i meien. Det kaldes
å åretke.

3) Vanligvis kjører en høiet inn på sommerføre, men de som har utslåtter bruker utløer og stakker . Fra utløer og stakker nyttes vinterføre.

4. Nu er firhjulsvogner og tohjulsvogner almindelig . Det finnes en gård hvor hjulsleden er i bruk den dag i dag . Jeg har ikke vært og sett den ,men skal i løpet av vinteren ta mig en tur ditk. Gården heter Damman . Det har vært leilendingsgård under Bindalsbruket . DenHjulsleden som de har er med lange meier og hjul på midten . I Vatnan var høisleden i bruk til for 14 år siden . Det var en annen type. Jeg vedlegger en skisse som jeg tegnet etter beskrivelsen de gav mig . For 50 år siden brukte de høislede uten hjul . Jeg sender også en skisse av den etter retledninger som jeg fikk da jeg tegnet . Når meiene blev slitt la de nye meier av tennor under . På vinterføre brukte de : " sklinnar " på sleden . Til de to gårdene jeg har nevnt er det enda ikke skikkelig kjørevei . Det er skoggårder har hatt 5 km vei for å komme på landevei . Nu er det bygd skogsveier til en par km .fra gårdene. Nogen regler for hvor en fikk kjøre har jeg ikke hørt om .

I 1913 blev veien Lande Hommelstø bygd. Før den tid fantes ikke firhjulsvogner i bruk . Den første firhjulshøyvogn kom vistnok i 1914. Den første som arbeide en slik skal være en mann i Velfjord . Nu bruker de fleste gårdbrukerene slike høyvogner . De regner 200 kg. høy på lasset ,men det tror jeg ikke holder stikk . Mange bruker ikke surring på lasset . Ute på Sømna brukes mye tohjuls høyvogner . Grindene står da rett opp og er lagt utenfor år hjulene . Da det skiftevis er brukt spildrer av tre og ståltråd tar disse vognene god pakking . Men vanligvis trækker man lasset jevnt med grindene så det er ikke råke på lasset .

I Holla i Telemark bruker de å ha svær råka på lasset . Min bestefar regnet 2 skippun høy i lasset .

De som bærer inn høyet regner 4 bærer i ett lass.

Her inne har jeg ikke hørt om nogen regler for siste høylasset .

På Knyk i Sømna hørte jeg at i gammel tid het det at den første høybøra skulle en kvinne bære på låven ,for da skulle det bli mye lam til vinteren .

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

adr. NORSK FOLKEMUSEUM

BYGDØY

145